

personalia

Lieve Baetens nieuwe
directeur Volksbuurtmuseum

Het Volksbuurtmuseum in Utrecht heeft de 24-jarige Lieve Baetens aangesteld als nieuwe directeur-bestuurder. Het museum noemt Baetens een 'opvallend jong erfgoedtalent' met een scherpe visie op de toekomst van het museum. Baetens studeerde aan de Reinwardt Academie en is geruime tijd actief als vrijwilliger en collectiebeheerder bij het museum. Het Volksbuurtmuseum vertelt het verhaal van Wijk C, een volksbuurt van honderd jaar oud. Het museum toont het vroegere leven en verbindt dat met thema's van vandaag.

Oud-honkbalinternational
De Jong (46) overleden

Oud-honkbalinternational Sidney de Jong is dinsdag op 46-jarige leeftijd overleden. Over de doodsoorzaak is nog niets bekendgemaakt. De Jong speelde als catcher voor het Koninkrijksteam en was actief als coach. De Jong debuteerde in 2001 tijdens het EK honkbal in Duitsland. Vervolgens maakte hij als captain van het team de opmars naar de wereldtop mee. Zo wonnen de Nederlanders de Europese titels in 2001, 2003, 2005 en 2007. Zijn grootste sportieve hoogtepunt volgde tijdens het WK van 2011, waar het Nederland lukte wereldkampioen te worden. De Jong werd daarop geridderd.

ADVERTENTIE

Toer met je huurauto door Zuid-Italië

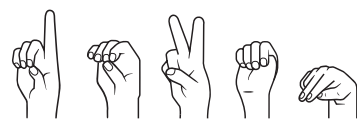
8 - 10 dagen v.a. **1.319**

Fly drives inclusief:

- vluchten en huurauto
- agriturismo's en masseria's
- logies en ontbijt
- diverse culturele excursies
- wijnproeverij

Exclusief: bagage • toeristenbelasting • entreegelden • parkeergelden en benzinekosten

SRC-reizen.nl

D O V E N

Een liefdevolle kerkdienst, met zes tolken en een powerpoint

reportage | De dienst is nog maar net begonnen en de handen gaan de lucht in. Applaus is er, zonder geluid maar met enthousiasme, voor de voorganger van de maandelijkse oecumenische dienst in zorgcentrum De Gelderhorst. Want ze is binnenkort jarig.

Frank Straver
en Ingrid Weel
Ede

Het is even passen en meten in de recreatieruimte, maar uiteindelijk hebben de bijna vijftig bezoekers – van wie velen met rolstoel – allemaal een plekje in de zaal waar de oecumenische dienst plaatsvindt. Het is druk, met ook het vijftal vrijwilligers er nog bij die de oudere mensen helpen naar de zaal te komen. Een eigen kapel in De Gelderhorst staat hoog op het verlanglijstje van voorganger Astrid van Engeland (57). Maar dat is geen reële wens, vertelt ze later.

“Kan iedereen alles goed zien?”, is haar eerste vraag deze zondagochtend. De twee tolken naast haar en het grote beeldscherm dat achter haar in de zaal staat, moeten immers goed zichtbaar zijn, anders kunnen de dove bezoekers de dienst niet volgen. Terwijl Van Engeland dit uitspreekt – met een laptop naast haar – verschijnt de tekst in letters op het scherm. Een schrijftolk achter in de zaal typt mee.

“Welkom thuis! Fijn dat jullie er zijn, om samen te bidden en samen uit de Bijbel te lezen”, vervolgt de voorganger. Een video van het lied *Thuis* uit het EO-programma *Nederland Zingt* mét gebarentolk wordt aangezet. Een flink aantal van de oude bewoners van verpleeghuis De Gelderhorst zingt mee, met hun stem of met gebaren. “Ik begin vaak de dienst met dit lied”, zegt Van Engeland na afloop. “Voor de herkenning. Dan kunnen ze steeds beter meedoen.”

Dat er muziek is tijdens de

dienst is geen vanzelfsprekendheid. Van Engeland begon er ruim een jaar geleden mee, en informeerde na afloop hoe de bewoners het vonden. Zelf heeft ze niet zoveel met muziek, ook omdat ze het niet zo goed kan verstaan. “Ik kreeg toen ik anderhalf jaar was een hersenvliesontsteking en verloor voor een heel groot deel mijn gehoor. Toen ik vier was, merkte de kleuterjuf op dat ik bijna niets hoor.” Met een hoortoestel doorliep Van Engeland vervolgens een reguliere basisschool.

Operatie

Tijdens haar werk als pastor bij het parochiepastoraat in Raalte en omgeving merkte Van Engeland dat haar gehoor achteruitging. Ze koos

‘Ik wil heel graag
weer naar Lourdes.
Aan Maria vraag ik
mij kracht te geven.’

toen voor een operatie. Met het cochleair implantaat (CI) kan ze met name gesprekken veel beter volgen dan met een hoortoestel. Zonder hulpmiddelen hoort ze niets.

Van Engeland probeert de bezoekers zo veel mogelijk bij de dienst te betrekken. Zo mag ook iemand naar voren komen om uit de Bijbel te lezen, en anderen steken een kaars aan. Annette Schöler (68) mag het gebed doen vanaf de kansel. “Ik help Astrid vaak”, zegt ze trots. “Ik bereid het thuis goed voor. Want de dienst is een belangrijk moment

voor mij. Ik geloof in God en in Jezus, dat heb ik vanuit huis zo meegekregen.”

In de eigen kamer van Schöler staan wat beeldjes van Maria. “Ik wil heel graag weer naar Lourdes”, vertelt ze later in de centrale hal. Drie keer ging ze al naar dat bedevaartsoord, dat bekendstaat om Maria's verschijning. “Aan haar vraag ik om mijn lasten weg te nemen en mij kracht te geven”, vertelt ze.

Tijdens het verhaal over de barmhartige Samaritaan uit het Evangelie van Lucas wordt tijdens de dienst meerdere malen aan de bezoekers gevraagd of ze weten wat het betekent, en of ze begrijpen waarom twee passanten – onder wie zelfs een priester – de man in

‘Ik vond de kerk
vroeger niet leuk. Ik
hoorde niets, er was
niets aan. Nu wel.’

nood niet helpen. “Misschien zijn ze bang?”, klinkt het.

Telefoon

Dan gaat plots een telefoon van een begeleider over. Niemand kijkt op of om. O ja, de mensen hier horen dat niet. Ze horen ook niet hoe hard sommigen hoesten. Of praten. Een tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) achter in de zaal let op of bezoekers iets willen vragen aan Van Engeland, en vertaalt dat dan weer.

In totaal zijn er zes tolken aanwezig, ook voor twee doofblinde bewoners die een individuele tolk no-

Een duik in de Nederlandse
dovencultuur

Trouw is wekenlang te gast in een uniek zorgcentrum, De Gelderhorst. Bewoners en veel medewerkers zijn hier doof. Wat betekent dat voor hun leven, vroeger en nu?

dig hebben. Een van de tolken naast Van Engeland is zelf doof. De tolk achter in de zaal vertaalt de woorden van de voorganger voor deze dove tolk. “Zij heeft de Nederlandse Gebarentaal als moedertaal”, legt Van Engeland uit. “En gebaart de taal dus veel beter en kan mijn boodschap beter vertalen en het publiek daardoor beter bereiken.”

Tien jaar geleden begon Van Engeland als geestelijk verzorger bij De Gelderhorst. “Je moet weten dat veel mensen door hun jeugd het geloof hebben verloren. Zij moesten als kind verplicht mee naar de kerk, maar hoorden helemaal niets. Een tolk was er ook nog niet. Het was eigenlijk een straf. Bijna een trauma. Er is in dit verzorgingshuis een heel gelovige bewoner die weigert naar de dienst te komen.”

Normen en waarden

Van Engeland probeert als ethiekondersteuner – samen met anderen – ook de presentiebenadering van Andries Baart te implementeren. Daarbij krijgt de hulpverlener oog en gevoel voor wat de ander nodig heeft. “Dan moet je proberen je eigen normen en waarden even te parkeren, en te luisteren naar wat de mensen hier vinden.”

5000

euro krijgen inwoners
maximaal vergoed
voor gemaakte kosten

Moerdijk vergoedt recente onkosten van inwoners

Dorp weg | Moerdijkers die onlangs nog hebben geïnvesteerd in hun huis dat wellicht verdwijnt, kunnen daarvoor een compensatie krijgen van de gemeente.

Emiel Hakkenes
redactie binnenland

Hoewel er al jaren discussie is over de toekomst van het dorp Moerdijk, kwam het voor veel inwoners toch als een schok: de gemeente is bereid het dorp af te breken om plaats te maken voor een industriegebied. Na die mededeling, afgelopen november, voelden sommige inwoners zich bekocht. Zij hadden net nog geïnvesteerd in hun huis, wat nu weggegooid geld leek te zijn.

Deze mensen komt de gemeente nu tegemoet. Huishoudens die liggen in het gebied dat de gemeente heeft aangewezen als mogelijke locatie voor het nieuwe industriegebied, kunnen een vergoeding krijgen voor de kosten die zij niet zouden hebben gemaakt als ze eerder wisten hoe onzeker hun toekomst zou worden.

Het (mogelijke) afbreken van het dorp Moerdijk heeft te maken met een project dat de naam Powerport draagt. Dat is weer een samenvoeging van allerlei plannen die al afzonderlijk van elkaar bestonden, en waarvan de Rijksoverheid en de provincie Noord-Brabant vinden dat die het best in de omgeving van Moerdijk uitgevoerd kunnen worden.

Alternatief is onleefbaar

Het betreft een ondergrondse pijplijn voor het transport van waterstof van Rotterdam naar Duitsland, een nieuw hoogspanningsstation en een plek waar de elektriciteitskabels van windmolens op zee aan land komen.

Als al die plannen niet op elkaar afgestemd worden, zo vreest de gemeente, zullen de inwoners van Moerdijk steeds opnieuw iets voor de kiezen krijgen: telkens extra overlast van lawaai, van stank of van licht. Stap voor stap zou het dorp volgens de gemeente onleefbaar worden.

Daarom heeft de gemeente het Rijk en de provincie laten weten dat de plannen bij elkaar gevoegd moesten worden op één plek. Voor die plek bestonden twee mogelijkheden: een waarbij meerdere dorpen extra hinder te verduren zouden krijgen, en een waarbij alle hinder één dorp zou treffen: Moerdijk. Dat laatste heeft de voorkeur van de gemeente, zo liet ze de inwoners in november weten.

Het moment van die mededeling was gekozen vanwege het feit dat de gemeente begin december een

gesprek zou hebben met het Rijk en de provincie Noord-Brabant. De bedoeling was om in dat gesprek definitief te kiezen voor uitbreiding van de industrie op de plek van het huidige dorp Moerdijk.

Een 'dapper offer'

Maar demissionair minister Sophie Hermans (Klimaat en Groene Groei) liet weten dat zij het weliswaar 'dapper' vindt dat de gemeente er al van overtuigd is dat het offeren van het dorp Moerdijk de minst slechte optie is, maar zelf is de minister nog niet zover. Hermans wil nog kijken naar de voorwaarden die de gemeente stelt aan opheffing van het dorp, en hoe de kosten daarvan worden verdeeld.

In een brief aan de inwoners van Moerdijk schrijft de gemeente nu dat het duidelijk is geworden dat sommige Moerdijkers kortgeleden kosten hebben gemaakt die ze niet gemaakt zouden hebben als ze eerder hadden geweten van het Powerport-nieuws van november. Bijvoorbeeld: 'U kocht op 3 oktober 2025

Wie pas een keuken kocht en die moest annuleren, kan aanspraak maken op de vergoeding

'Elke inwoner zou een compensatie moeten krijgen van 350 procent van de marktwaarde van het huis'

Bewonerscollectief Moerdijk

een nieuwe keuken. Op 11 november hoorde u het nieuws en annuleerde u de aankoop. Daardoor moet u annuleringskosten betalen aan de keukenzaak.'

In zulke gevallen is de gemeente bereid een compensatiebedrag van maximaal vijfduizend euro per huishouden uit te keren. Moerdijk telt zo'n vijfhonderd huishoudens.

Een besluit over de toekomst van het dorp valt op zijn vroegst in juni. De gemeente benadrukt dat ze streeft naar een 'rechtvaardige en ruimhartige schadeloosstelling' voor iedereen die zijn huis of bedrijf kwijtraakt. Volgens het onlangs opgerichte Bewonerscollectief Moerdijk zouden inwoners een compensatiebedrag moeten krijgen van 350 procent van de marktwaarde van hun huis.

Astrid van Engeland gaat voor, de tolken brengen het over. Onder: in het midden Annette Schöler.
FOTO'S ADRIAAN BACKER

Ze geeft een voorbeeld. De dove man van een doofblinde mevrouw lag op sterven. Zij vroeg hem toen alvast een nieuwe man voor haar te zoeken. Van Engeland was daar verbaasd over. Maar deze vrouw redde het gewoon niet alleen. "Bewoners hebben vooral aandacht en liefde nodig. Dat proberen wij ze hier te geven. Hun leven was vaak al zwaar genoeg, door de moeilijke communicatie in de buitenwereld."

Na ruim een uur is de kerkdienst afgelopen. De mensen wensen elkaar vrede toe. Er wordt gelachen en geknuffeld. Vond mevrouw Hurrelbrinck (80), die in haar scootmobiel was gekomen, het een fijne bijeenkomst? Ze kijkt een beetje verbaasd, en gebaart: "Ik ben hervormd opgevoed, maar ik vond de kerk vroeger niet leuk. Ik hoorde niets, er was niets aan. Nu wel."

Dit verhaal is in gebarentaal vertaald door Ellen Nauta en Dennis Hoogeveen. De vertalingen zijn mede mogelijk gemaakt door De Gelderhorst en Stichting Handgebaar.

Reageren? Mail naar: handenvolverhalen@trouw.nl
Alle verhalen uit deze serie zijn te vinden op trouw.nl/handenvolverhalen

